

τόν ἥλιον, ἀλλὰ καὶ περὶ τὸν ἄξονά των, παρουσιάζοντες πρὸς τὸν ἥλιον τὴν ἄν, καὶ τὴν ἄν τὸ ἄλλο ἡμισὺ των καὶ ἔχοντες ἐντεῦθεν ἡμέρας καὶ νύκτας, ἥτοι τοιαῦτα χρονικὰ διαστήματα, τὰ ὁποῖα προϋποθέτουν τὴν ἀπὸ τοῦ μόχθου εἰς τὴν ἀνάπαυσιν μετάβασιν καὶ ἐπιδρῶσιν εὐεργετικῶς ἐπὶ ζώντων ὀργανισμῶν. Ὡς ἡ γῆ τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ πλανῆται περιβάλλονται δι' ἀτμοσφαιρας, προϋποθετούσης νέφη καὶ ἑξατμίσεις καὶ βροχὰς καὶ ἀνέμους καὶ κλιματολογικὰς μεταβολὰς. Ὡς ἡ γῆ τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ πλανῆται ἀποκαλύπτουσιν εἰς τὸ τηλεσκοπίον ὄρη καὶ λόφους καὶ πεδιάδας. Ὡς ἡ γῆ τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ πλανῆται ἔχουν τοὺς δορυφόρους των, παρακολουθοῦντας αὐτοὺς εἰς τὸ διάστημα καὶ δαδουχοῦντας μὲ τὸ σεληναῖόν των φῶς.

(Ἀκολουθεῖ)

K. K.

† Μητροπολίτου Καλαβρυτῶν κ. ΤΙΜΟΘΕΟΥ.

ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΨΥΧΟΛΟΓΗΜΑΤΑ ΟΙ ΘΕΟΛΟΓΟΙ

Ὁ Ἱερὸς κληρὸς εἶναι ὁ πρωτίστως καὶ κυρίως ὑπεύθυνος διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ λαοῦ. Αὐτὸς ὀφείλει νὰ εἶναι ὁ λόγῳ καὶ παραδειγματι διδάσκων, διαφωτίζων καὶ ἐν πᾶσι καθοδηγῶν.

Ἄλλ' ἐν τῇ παρουσίᾳ περιστάσει εἰς τοιοῦτον κολοσσιαῖον ἔργον ὁ Ἱερὸς κληρὸς δὲν ἔπαρκει, ἵνα μὴ εἴπωμεν, ὅτι ἐλάχιστόν τι τῆς δυνάμεως τῆς ἀπαιτουμένης ἔχει. Καὶ τὸ ἐλάχιστον τοῦτο εἶναι οἱ λόγῳ καὶ παραδειγματι διδάσκοντες ἐπίσκοποι.

Ἄλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ οὕτω, ἀξίως τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν ποιμαίνοντες ἐπίσκοποι εἰς οὐδὲν ἰσχύουσιν ἄνευ τῶν συνεργατῶν, οἱ ὁποῖοι ἐννοοῦνται οὕτως ἀναποσπᾶστος ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν, ὥστε νὰ μὴ ἐννοῆται τοῦτο ἄνευ τούτων. Ὁ ἐπίσκοπος, ὡς γνωστὸν, καλεῖται καὶ Ἀρχιερεὺς, διότι τοιοῦτος εἶναι. Οἱ ἱερεῖς εἶναι οἱ συνεργάται καὶ συμβοηθοὶ. Καὶ ἂν δὲν εἶναι τοιοῦτοι ὁ ἐπίσκοπος ὁμοιάζει τὸν ἀμπελοφυττῶν, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἐργάτας καὶ τὸν ἀρχιποιμένα ὁ ὁποῖος ἔχει ὀγδοήκοντα ἢ ἑκατὸν ἢ διακοσίας ἢ πεντακοσίας χιλιάδας προβάτων καὶ εἶναι αὐτὸς μόνος φύλαξ καὶ ὀδηγὸς εἰς τὸ πλῆθος τοῦτο τῶν προβάτων. Φαντάσθητε δὲ πρὸς στιγμὴν καὶ τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ὑπάρξεως ἀρχιποιμένος χωλοῦ καὶ μυωπάζοντος καὶ θὰ ἐννοήσητε τὴν φρικτὴν

συμφορὰν εἰς ἣν εὐρίσκεται τὸ ἐκτεθειμένον εἰς τοὺς ἐνοσκήπτοντας λύκους ποιμνιον. Ὁ ἐπίσκοπος ἄνευ τῶν ἱερέων ἀξίων τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν καὶ ἄνευ συνεργατῶν ἀποστολικῆς ἀξίας καὶ δυνάμεως οὐδὲν ἢ ἐλάχιστα δύναται νὰ κατορθώσῃ. Ὑποδεικνύομεν πολλαχοῦ τῆς παρουσίας πραγματείας καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν, ὅπερ πάντες γινώσκουσιν. Ἱερεῖς διδακτικούς λόγῳ καὶ παραδειγματι δὲν ἔχομεν, διότι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως ἐλευθέρου κράτους Ἑλληνικοῦ ἀφ' ἐνὸς μὲν διοικούσα δι' ἐπισκόπων Ἐκκλησία μὴ δυνηθεῖσα νὰ ἔχη τὴν δέουσαν ἀποστολικὴν αὐταπάρρησιν καὶ τὸν ἐκ ταύτης ἠρωϊσμόν, ἄτε ἀπὸ τὰ σκότη μακρῶς δουλείας προερχομένη καὶ ἀφ' ἑτέρου Πολιτεία ἔρμαιον τῶν περιστατικῶν ἀνέμων οὔσα καὶ ἀδιαφοροῦσα τέλεον ἢ ἐνδιαφερομένη πρὸς τὸ «θεαθῆναι» οὐδὲν πραγματικὸν καὶ σταθερὸν κατώρθωσαν ὑπὲρ ἠθικῆς παιδαγωγίας τοῦ λαοῦ δι' ἐφημεριακοῦ κλήρου ἀξίου τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ τῆς ὑψίστης. Καὶ εὐρισκόμεθα σήμερον εἰς τὴν εἰρημένην ἀνεπάρκειαν.

Εἶναι ὅμως ἀληθὲς, ὅτι ἀπὸ τινῶν ἐτῶν δημιουργεῖται εἰς σπουδαῖος παράγων καὶ συντελεστὴς τῆς ἠθικῆς παιδαγωγίας τοῦ λαοῦ καὶ οὗτός ἐστιν οἱ πτυχιούχοι τῆς θεολογικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου. Εἰς πάσας τὰς πόλεις καὶ τὰς κωμοπόλεις ἔχομεν θεολόγους κληρικούς καὶ λαϊκοὺς τεταγμένους ὡς καθηγητὰς τῶν ἱερῶν εἰς τὴν μέσῃν ἐκπαίδευσιν. Ὁ λαὸς ὁ θρησκευτῶν καὶ ἐκκλησιαζόμενος εἶναι εἰς τὰς θρησκευτικὰς γνώσεις καὶ τὴν ἠθικὴν δύναμιν ὅπως τὰ παιδιὰ τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ τῶν γυμνασίων. Εἰς αὐτὸν τὸν λαὸν σχολεῖον εἶναι ὁ ναὸς. Ὁ ἐφημέριος ἱερεὺς ὀφείλει νὰ διδάξῃ τὸν λαὸν τοῦτον συμπληρῶν ἢ ἀναπληρῶν τὸν ἐπίσκοπον. Ἄλλ' ὁ ἱερεὺς οὗτος δὲν δύναται ἐπὶ τοῦ παρόντος. Θὰ δυνηθῇ ἐν τῷ μέλλοντι, διότι θὰ τὸν διαδεχθῇ ὁ ἀξίος καὶ αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ θεολόγος λεγόμενος, ὁ πτυχιούχος τῆς θεολογικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου. Ὁ ἱερεὺς δὲν δύναται νὰ ἀπευθύνῃ συμβουλὰς καὶ νοουθεσίας πρὸς τὸ θρησκευτικῶς ἀκατάρτιστον καὶ ἠθικῶς ἀδύνατον λαϊκὸν ἐκκλησίασμα. Καὶ θὰ ἤρουν δεκαπέντε λεπτῶν τῆς ὥρας συμβουλαι καὶ νοουθεσίαι νὰ διαφωτίσουν καὶ νὰ σώσουν. Διότι κατὰ τὰς ἐπὶ τοῦ λαοῦ ψυχολογικὰς παρατηρήσεις ἡμῶν τὰ ὀλίγα εἰς τοὺς φύσει θρησκους καὶ εὐγενεῖς Ἑλ-

λιγας πολλά γίνονται. Δὲν δύναται ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ παρόντι, δύναται ὅμως ὁ καθηγητὴς τῶν ἱερῶν ὁ διωρισμένος καὶ μισθούμενος. Τριάκοντα καὶ τριάκοντα πέντε ὥρας τὴν ἐβδομάδα διδάσκει εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια, ἐν τέταρτον ὥρας τὴν Κυριακὴν πρὸς τὸν λαὸν διδάσκων ἀπλῶ καὶ ἀπερίφραστα θὰ παρείχε μεγάλην ὠφέλειαν εἰς τὸν λαὸν καὶ εἰς τοὺς μαθητευομένους ἀκροατὰς του. Διότι οἱ γονεῖς, διδασκόμενοι καὶ σχετικῶς πρὸς τὰ ἐκπαιδευόμενα τέκνα των, θὰ προσείχον εἰς τὸν βίον των. Εἴχομεν καὶ ἔχομεν τὴν γνώμην, ὅτι οἱ πτυχιούχοι τῆς θεολογίας πανταχοῦ ὅπου εὐρίσκονται ὀφείλουν νὰ εἶναι καὶ ἠθικοδιδάσκαλοι τοῦ λαοῦ ἐν τῷ ναῷ ἀναπληροῦντες τοὺς μὴ δυναμένους νὰ κηρύξωσιν ἐφημερίους ἱερεῖς. Ἐὰν προβάλλωσιν ἐπιχείρημα τῆς σιγῆς αὐτῶν τὴν ἀδυναμίαν πρὸς τὸ ὁμιλεῖν, τοῦτο εἶναι ψεῦδος ἢ ἐκ δειλίας ἢ ἐξ ἀπροθυμίας ἐλλείψει ζήλου καὶ πίστεως. Διότι, ἵνα κηρύξῃ τις οὐχὶ ἐξ ἐπαγγελματικῆς ἀνάγκης καὶ οὐχὶ ἐπὶ χρηματισμῶ πρὸς συντήρησιν, πρέπει νὰ ἔχῃ ἐνθουσιασμόν πίστεως καὶ ζήλου. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχῃ τοιοῦτον ἐνθουσιασμόν χρειάζεται τακτικῶς νὰ νεκρώνη τὸ σαρκικὸν ἐν ἑαυτῷ φρόνημα καὶ νὰ ἔχῃ ἡγιασμένην τὴν συνειδησιν διὰ τῆς ἐν αὐτῷ ζωῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ δύναται νὰ λέγῃ «*Ζῆ ἐν ἔμοι Χριστός*».

ΓΝΩΜΑΙ ΣΟΦΩΝ

- Ο φόβος τοῦ Θεοῦ καθαρίζει τὴν καρδίαν.
- Δὲν εἶναι ἄλλο καταφύγιον ἀσφαλέστερον ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ.
- Ἡ εὐσέβεια εἶναι ἡ μεγαλητέρα σοφία, καὶ ἡ ἀσέβεια εἶναι ἡ μεγαλητέρα μωρία.
- Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν εὐλάβεια ἀπονεκρῶνει τὰς κακὰς ἐπιθυμίας.
- Δὲν ἔμπορεῖ νὰ γνωρίσῃ τινὰς καλὰ τὸν ἑαυτόν του, ἂν δὲν γνωρίσῃ πρῶτον τὸν Πλάστην του.
- Ἀπολείται ὅποιος ἀφίνει τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ ὑποτάξῃ τὸ λογικόν του.
- Ἡ ζωὴ εἶναι ἓνας ὕπνος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν ἐξυπνοῦμεν, παρὰ μόνον τὴν ὥραν τοῦ θανάτου.
- Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἓνας δρόμος, ὁποῦ φέρεται πρὸς τὸν θάνατον.
- Καλλίτερα ἀκολουθοῦμεν τὰ διεφθαρμένα ἢ τὴν τοῦ αἰῶνος τοῦτου, παρὰ τὰ καλὰ ἔργα, καὶ τὰ παραδείγματα τῶν Προπατόρων μας.
- Δὲν εἶναι ὀφρανοὺς ὅποιος δὲν ἔχει πατέρα, ἀλλ' ὅποιος δὲν ἔχει ἐπιστήμην καὶ καλὴν παιδευσιν.
- Ἡ ἑλληειμὸς τῆς καλῆς γνώμης εἶναι χειροτέρα ἀπὸ κάθε πτωχείαν.
- Κανένα προῶγμα δὲ κρύπτει καλλίτερα ἐκεῖνο ὁποῦ εἶσαι, ὡσάν, ἡ σιωπὴ.

ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Τὴν 28ην Μαΐου συνεκροτήθη ἐν Θεσσαλονίκῃ Θεολογικὸν Συνέδριον τῶν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ καθηγητῶν τῆς Θεολογίας. Κατὰ τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου παρέστησαν καὶ ὁ κ. Γενικὸς Διοικητὴς, ὁ κ. Δήμαρχος, ὁ σεβασμιώτατος Ἐπίσκοπος καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν ἀρχῶν. Τὸ συνέδριον τοῦτο ἐνέχει ἐξαιρετικὴν σημασίαν καθ' ὅτι ὑπῆρξεν ἀπαρχὴ εὐρυτέρας καὶ συστηματικώτερας κινήσεως τοῦ Θεολογικοῦ κόσμου. Εἶναι ἄξιοι παντὸς ἐπαίνου οἱ συνάδελφοι οὗτοι ὡς ἀποτελέσαντες τὴν πρωτοπορείαν. Εἶναι ἀνάγκη ἀπαραίτητος καὶ ἐπιτακτικῆς νὰ συντονισθοῦν αἱ ἐνέργειαι ὅλων τῶν Θεολόγων καὶ νὰ συνέρχωνται δις ἢ τρις τοῦ ἔτους τοιαῦτα συνέδρια Θεολόγων εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις. Ἐπὶ τοῦ παρόντος αἱ Πάτριαι, αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Θεσσαλονίκη δύνανται καὶ ὀφείλουν νὰ καταστοῦν τοπικὰ κέντρα τοιούτων συνεδρίων. Κατόπιν ἀπὸ τὰ τρία ταῦτα κέντρα θὰ κανονίζωνται καὶ ἄλλαι πόλεις εἰς ἃς ἐκάστοτε θὰ συγκροτοῦνται τὰ ἐπόμενα τοιαῦτα. Αἱ Πάτριαι, αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Θεσσαλονίκη ἔχουν ὄχι μόνον κατάλληλον γεωγραφικὴν πρὸς τοῦτο θέσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ μέσα τῆς ἀνέτου καὶ σχεδὸν ἀδαπάνου διαμονῆς τῶν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν μελῶν τοῦ συνεδρίου. Τῇ συνδρομῇ τῶν οἰκείων Μητροπολιτῶν δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν αἱ πλησιέσταται μοναὶ (Γηροκομείου — Πετράκη κ.λ.π.) ὡς οἰκῆματα φιλοξενίας, 20 — 30 ἀτόμων ὅσοι περίπου θὰ εἶναι οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐπὶ 3—5 ἡμέρας καθ' ἃς θὰ διαρκῇ ἕκαστον συνέδριον. Ἐὰν οὕτω τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα τακτοποιηθῇ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥτιον τότε ἡ συγκρότησις τῶν τοιούτων συνεδρίων δὲν θὰ εἶναι δύσκολος. Πλεῖστα ζητήματα πρόκεινται πρὸς συζήτησιν καὶ διαρρῦμιν ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ συνεδρίων καὶ ἀφαντάστως μεγάλη ἢ ἐκ τούτων ὠφέλεια τόσον τῆς κοινωρίας ὅσον καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἀνάγκη ἐπιτακτικῆς οἱ Θεολόγοι μας νὰ κινηθοῦν περισσότερον καὶ νὰ δράσουν κοινωνικώτερον καὶ ἐκκλησιαστικώτερον. Ἀποτελοῦν τὴν μεγαλυτέραν ἠθοπλαστικὴν τῆς κοινωρίας δύναμιν καὶ τὴν μοναδικὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν τῆς Ἐκκλησίας μας. Δὲν πρόκειται νὰ ἐξετάσουν μόνον τὸ ζήτημα τονώσεως τῶν θρησκευτικῶν ἐν τοῖς σχολείοις, ἀλλὰ καὶ πλεῖστα ἄλ-